

PORADCA MŠ

PORADCA RIADITEĽKY MATERSKEJ ŠKOLY

AKTUÁLNE INFORMÁCIE A PRAKTICKÉ RADY PRE RIADENIE MATERSKEJ ŠKOLY

ROČNÍK II • ČÍSLO 1 • SEPTEMBER 2020

**Osobnosť, kompetencie
a rola učiteľa materskej školy
– akými by sme mali byť?**

**Aktualizačné vzdelávanie
pedagogických zamestnancov
a odborných zamestnancov
po zmene zákona**

**V septembri v zdraví do škôlky
a bez koronavírusu**

**Ktoré opatrenia treba
dodržiavať v MŠ na začiatku
školského roka?**

Aktualizačné vzdelávanie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov po zmene zákona

doc. PaedDr. Milena Lipnická, PhD.

Podľa novoprijatého zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (§ 4, písmena j) je jednou z povinností pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca absolvovať aktualizačné vzdelávanie. Zodpovednosť za poskytovanie aktualizačného vzdelávania bola menovaným zákonom prenesená do školského terénu. Ide o novú skutočnosť. V tomto smere sa rozšírili aj povinnosti riaditeľa. Schvaľuje program a rozsah aktualizačného vzdelávania a môže byť jeho odborným garantom. Na požiadanie vydá pedagogickému zamestnancovi alebo odbornému zamestnancovi potvrdenie o aktualizačnom vzdelávaní.

Profesijný rozvoj vzdelávaním sa

Nové trendy celoživotného vzdelávania pedagogických zamestnancov vyhádzajú z predpokladu, že počas výkonného profesie sa budú profesijne rozvíjať. Nielen prostredníctvom skúseností a samostatného vzdelávania, ale tiež v rôznych druhoch a programoch vzdelávania. Túto požiadavku reflekтуje súčasná školská legislatíva Slovenskej republiky. Podľa novoprijatého zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (§ 40, ods. 3) pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci sa môžu profesijne rozvíjať prostredníctvom vzdelávania, tvorivej činnosti súvisiacej s výkonom pracovnej činnosti, najmä činnosti vedeckej, výskumnej, publikačnej alebo umeleckej, sebavzdelávania a výkunu pracovnej činnosti alebo absolvovania odbornej stáže zameranej na inovovanie profesijných kompetencií. **Profesijný rozvoj je právom pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov** (§ 3, písm. g menovaného zákona). Podľa toho istého zákona (§ 42,

ods. 1) pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci môžu absolvovať kvalifikačné vzdelávanie, funkčné vzdelávanie, špecializačné vzdelávanie, adaptačné vzdelávanie, pred-atestačné vzdelávanie, inovačné vzdelávanie a aktualizačné vzdelávanie.

Povinnosť absolvoovať aktualizačné vzdelávanie

Podľa § 4, písmena j) zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov **povinnosťou pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca je absolvoovať aktualizačné vzdelávanie**. Jeho právom je absolvovanie aktualizačného vzdelávania v rámci pracovného času (§ 64, ods. 2, pís. d). Zodpovednosť za poskytovanie aktualizačného vzdelávania bola menovaným zákonom prenesená do školského terénu, čo je novou skutočnosťou v profesijnom rozvoji pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov. V tomto smere nastala základná legislatívna zmena poskytovateľa aktualizačného vzdelávania.

Poskytovateľ aktualizačného vzdelávania

Poskytovateľom aktualizačného vzdelávania podľa menovaného zákona (§ 57, ods. 2) je škola, školské zariadenie, zariadenie sociálnej pomoci, zriadovateľ školy bez právnej subjektivity alebo školského zariadenia bez právnej subjektivity. Poskytovateľ aktualizačného vzdelávania je povinný (§ 69, ods. 1):
 a) uskutočňovať program vzdelávania za podmienok, za akých bol schválený,
 b) zverejňovať na svojom webovom sídle názvy programov vzdelávania, ktoré poskytuje,
 c) viesť dokumentáciu vzdelávania,
 d) získavať, spracovávať a uverejňovať na svojom webovom sídle hodnotenie uskutočneného vzdelávania,
 f) zabezpečovať kvalitu 1. programu vzdelávania, 2. priebehu vzdelávania, 3. ukončovania vzdelávania,
 h) poskytovať súčinnosť pri výkone kontroly v profesijnom rozvoji.

Poskytovateľ má organizovať aktualizačné vzdelávanie tak, aby bol splnený zákonom stanovený ciel.

V septembri v zdraví do škôlky a bez koronavírusu

Mgr. Jarmila Halászová

Ked' sa ešte v marci na Slovensku potvrdila prítomnosť koronavírusu, málokoho tátó informácia nechala chladným. Z epidemickej hrozby sa stala téma číslo jeden v médiach aj v bežných rozhovoroch ľudí. Začali sa zavádzat opatrenia, ktoré mali zabrániť rýchlemu rozšíreniu vírusu, no zároveň ovplyvňovali každodenné životy ľudí. Pandémia výrazne ovplyvnila aj naše školstvo. Zavreli sa okrem iných aj materské školy, ktorých prevádzka bola prerušená až do 31. mája 2020.

Prichádza však nový školský rok a v súvislosti s ním sa často stretávame s otázkou druhej vlny pandémie. Začne sa normálne nový školský rok? Za akých podmienok? Nebude treba po prázdninách, čase zahraničných dovolenie, návštev kúpalísk a iných letných masových podujatí opäť prijať nejaké obmedzujúce opatrenia? Tieto a podobné otázky si ľudia často kladú a rozmyšľajú, či a ako dokážu s týmto „strašiakom“ žiť.

Po svete sa stále však šíri niečo ešte nákarlivejšie, než je koronavírus Covid-19. Je to **strach** z tejto zatiaľ stále pomerne neznámej hrozby.

Niet sa čo čudovať, že veľa ľudí sa v tejto situácii začalo báť a stresovať.

Psychológ Karol Kováč, odborník v tejto oblasti, založil v Trnave Inštitút stresu, kde pomáha ľuďom vyrovnáť sa s množstvom stresu a získať v živote stratenú rovnováhu. Určitá dávka aktivácie stresových hormónov má svoj význam aj pre správnu činnosť imunitného systému.

Eustres

Podľa neho poznáme dva typy stresu – **eustres** a **distres**. Väčšina z nás pozná obe podoby. Určite každý z nás zažil situáciu, ktorú vyhodnotil ako výzvu a rozhadol sa „zabojovať“. Cítili sme sa mobilizovaní, pripravení, plní energie, riešenie prinášalo pozitívne vzrušenie. To je eustres. Pri ňom sa v organizme uvoľňujú dokonca hormóny šťastia,

sme euporickí, pôsobiaca hladina stresu nám pomáha efektívnejšie zvládať situácie. V týchto situáciách sú pôsobiace zátaže v zhode s našimi možnosťami a kapacitami zvládať ich.

Distres

Na opačnej strane sa nachádza dlhodobo pôsobiaci **distres**. Pre organizmus je nebezpečný, deštruktívny, paralyzujúci, ohrozujúci na úrovni psychického, ako aj fyzického zdravia. Najčastejšie sa s ním v našej praxi stretávame v situáciách, keď na človeka pôsobí príliš veľké množstvo podnetov v relativne krátkom čase, alebo intenzita podnetov dlhodobo presahuje kapacity organizmu. Človek nemá priestor na regeneráciu, spracovanie, vyrovnanie sa s tým, čomu je vystavený. Dochádza k vyčerpaniu organizmu.

Dlhodobo pôsobiaci stres vedie k výraznému poklesu činnosti **imun-**

Ktoré opatrenia treba dodržiavať v MŠ na začiatku školského roka?

Dr. Jozef Sýkora, MBA

Príspevok reaguje na aktuálne opatrenia a odporúčania pre štatutárov materských škôl s ohľadom na zverejnený dokument Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky - Organizácia a podmienky výchovy a vzdelávania v materských školách pre školský rok 2020/2021. Cieľom tohto dokumentu, zverejneného na webovom sídle ministerstva, je stanoviť základné prevádzkové podmienky materských škôl po dobu trvania pandémie ochorenia COVID-19 a potreby dodržiavania protiepidemických opatrení a odporúčaní. Bližšie uvedieme vybrané najdôležitejšie odporúčania a upozornenia do praxe začiatku školského roka. Príspevok je spracovaný s cieľom prehľadného objasnenia predmetných odporúčaní a upozornení tak, aby neboli evidované ako jeden súvislý text, ale skôr ako výpočet prehľadných opatrení do Vašej dennej praxe. Úvodom je vhodné upozorniť na povinnosť zverejnenia oznámenia na vchodových dverách do materskej školy, ktoré nižšie v príspevku objasňujem. Podporne odporúčam uvedené oznámenie zverejniť i na webovom sídle (internetovej stránke materskej školy), ak ho má zriadené.

Na čo je potrebné dať si pozor?

Je potrebné dbať na zvýšenú pozornosť pri rozvijaní a upevňovaní hygienických návykov, osobitne pred stravovaním a po príchode zvonku. Je potrebné dbať na to, aby si deti osvojili návyk umývať si ruky efektívnym spôsobom, ktorý zamedzuje prenos nákazy. Zabezpečiť ucelené kolektívny detí v triedach a zrušiť triedy v ktorých dochádza ku kontaktu detí z rozličných tried („zberné“ triedy).

Pracovníci materskej školy podľa svojho uväzenia a možnosti zabezpečia rozptyl medzi deťmi pri hrových aktivitách, vzdelávaní i oddychu.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR na svojom webovom sídle uvádzá, že rúško sú opatrenia na obmedzenie priestorovej distribúcie kvapôčok telesných tekutín. K tomu

patrí aj obmedzovanie nútnej cirkulácie vzduchu vo vnútorných priestoroch. Odstup sú opatrenia smerujúce k minimalizácii osobných kontaktov a obmedzovanie skupinových aktivít napr. pri službách študentom a zamestnancom zaviesť v maximálnej miere ob-

jednávanie na časový interval namiesto čakania v radoch. Ruky sú opatrenia eliminujúce prenos infekcie z kontaminovaného povrchu na sliznice. Okrem osobnej hygiény sú to aj čistenie kontaktných povrchov a minimalizácia bodov s frekventovaným dotykom.

UPOZORNENIA:

- **Pri pobytu v interiéri a v exteriéri materskej školy deti nemusia nosiť rúška.**
- **Odporuča sa nepoužívať klimatizačné zariadenia a ventilátory.**

Upozornenie pre riaditeľky a riaditeľov materských škôl

Čo musí obsahovať povinné zverejnenie oznamu na vchode do materskej školy?

Materská škola zverejnení oznamu na vchodových dverách, ktorý hovorí, za akých podmienok nemôže nastúpiť dieťa do materskej školy (pozn.: v zmysle zverejnejenej prílohy č. 5 k Opatrenia Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky). Bližšie uvádzam toto znenie v tabuľke.